

“DELİCELER AŞKINA”

Emel Marşan

"Deliceler Aşkına"¹, Halim Yazıcı'nın altıncı kitabı. Hüznünü aşta, doğada, devrimci mücadelesinde ve içinde yaşamış şair. Kitaba adını veren "deliceler", aşılınmamış zeytin anlamına gelmekte. Yabani zeytin de deniliyor. Yabaninin asi bir ruhu vardır içinde, yabancısıdır her şeye ve kuralsızdır. Halim Yazıcı'nın dizelerinde deliceler, bir haykırışı anlatıyor, yeni bir çağrı yapıyor, renk cümbüşü olan sığırcık kuşlarına. Hangi renk ve hangi ten olduğu önemli değil. Kuralsızca öten kuşlara sesleniyor. Sadece kuşlara mı? Tüm doğaya, doğaya ve kendine yabancılaşan insanoğluna; yabani zeytinlerin asi ruhuna sığınarak. "deliceler aşkına"(s. 17).

"Size sesleniyorum hey / dünyanın bütün sığırcıkları / birleşiniz yeniden / çıkın yollara / yenilin bir daha / deliceler aşkına! / kurşun sesleri, duvar yazıları / parmak izleri / kaos, ölüm günleri"(s.17)

Ölüm ve aşk; iç içe girmiş iki sözcük. Birbirlerine çok uzak dursalar da Halim Yazıcı'nın dizelerinde göz göze, diz dize. **"bir aşk nasıl dirilir"** (s. 19) ve **"neden ayakta ölür aylar / kim bilir "**(s. 19). Aşkını ölürcesine sevmek, ölümüne verilen mücadelede aşkını korumak, aşkına sırt çevirmek, uyuyan aşkı uyandırmak. Aşk ve ölüm, mücadeleyi sırtlanmış ve şairin yetilerinde buluşmuş. Birçoğumuz ölümden kaçır, aşkı kovalarız. Hep geç kalırız aşkın son durağına. Ulaşılmazdır çoğu zaman. Yakalandığında aşk rengini değiştirir. Ölüm ise zamansız gelir hep, koşar adımlarla. Yaşayamadıklarınız mı, yoksa yaşananlar mı, kalır arkada? Düşünmediğiniz bir anda "keşke"leri bile bırakıp gideriz ölümlle kol kola.

Dizeler her okuyana farklı renkler, farklı anlamlar giyiniyor. 70'lerin sancıları renk renk sunuluyor. Aşklar, ölümler ve devrimler. O yılları betimleyip olağanüstü bir anlatımla sergileyen Halim Yazıcı, birçok duyguyu bir arada yaşamış. Devrimcilerin ölümleri, kanlı cinayetler ve acılar. Masum olan canlar, masumiyetini yitiren ellerde sönmüş. 60'lar, 70'ler, 80'ler 90'lar ve hala değişen hiçbir şey yok. Değerleri uğruna ölen insanlar inandıkları ile geride kalanlar, yerde kalanlar; ya faili meçhuldüler ya da değildiler!

Soğuk ölümün sıcak mücadelesi; **"74'de sinemalar daha beyaz / ölüm yakın, dergiler bayrak / ellerimiz mahir, sıcak", "sokaklar bekliyor beni / kaldırım taşları yakamozlar / şiir sancıları dilenciler"**. (s.10) İnanıkları düşünceler uğruna verilen mücadeleler ve bu uğurda yapılan fedakârlıklar, arkada kalan gözleri ve umudu yakalıyoruz. **"elektrikler kesilecek, ekran yırtılacak / fişleri çekilecek gitarların", "dün akşam rüyamda gördüm / bütün bu olanların tül perdesini / aralıyordu ölüm"** (s. 21). Hüznünü ara sıra gün yüzüne çıkaran şair yine sessizliğine gömülür, **"bu seferlik affedin / hoşça kalın"** (s.10) der gibi. Ölüm yine ölüm. Mücadeleler, savaşlar, büyüyen nefretler. Yaşama hükmetmeye çalışan silik gölgeler. Yaşanan kaosun hâlâ bütün olgularını koruduğunu görüyoruz günümüzde de.

O dönemin çıkmazında boğulan dizeler, yine **"kuşlarım konsun üzerine / ki seni seviyorum"** (s.19) sözleriyle huzuru buluyor, **"bir aşk nasıl dirilir / sesim olur"**(s. 19) diyor ve yeni bir aşkı adımlıyor: **"ben yeniden düşsem yollara / ayaklarım dolaşsa bulutlara",**

“tahta kayık dolaplara binsem / kaydıraklar, mantar silahlara” (s. 29). Kaçmak, kaçıp sığınmak, kaybolmak istiyor şair. Bazen bir zeytin dalında, bazen de çocukluğunda yakalıyoruz. Kuşların kanadına sığınmıyor, düşlerini dağlarda gezdiriyor. Günbatımında kaybediyor umudunu. Aşk ise sonbaharı çalıyor ve elveda diyor: **“uçardı gök uçardı aşk / hoşça kal umut hoşça kal”**(s. 54) .

Eski aşklar ve kırılan kadınlar; **“eski plaklar çalıyorum / iğnesi kırık kadınlarıma”** (s.47). Kırık dökük yarım kalan ya da yarı yolda kalanlar. Gizem kokuyor buram buram. **“dik dizeleri geriye alır aşklar / ah, aşklar içinde kaybolurum.”**(s. 45). Aşklar kimi zaman öfke olmuş, kimi zaman ölüm ve kimi zaman nefret. “Aşk” sözcüğü Halim Yazıcı’nın vazgeçilmezi, temel izleği. Şiirsel gerçeklikteki kadın, dizelerin oluşumunda temel imge. Aşk kavramının çağrıştırdığı sevgi, özlem, ihanet, terk edilme gibi imgelerde şiirlerde etkisini gösteriyor. **“aşında demek istediğim / basit bir cümle sevgilim / ıhlara ve zeytin tadından / daha dayanıklı olsun aşkların / ipek acılarıyla dur / memesine dünyanın”** (s. 66). Aşka sahip çık, acıtsa da onu yaşa, yaşat diyor şair. Kaybolmaya yüz tutan güven duygusu var dizeler de. Sınavı geçemeyen yitirilmiş bir aşk.

Renk cümbüşünün içinde bulduğumuz şair, şiirlerinde “ben” dilini ustaca kullanarak öznel bir anlatım yolunu seçmiş. **“Sarı yazlar büyütüyorum / arka bahçede çocuklara”, “ne diyeceğimi bilemiyorum / kumdan kalemler yapıyorum”, “ne diyeceğimi biliyorum / kumdan kağıtlar yapıyorum”, “deniz içiyor kalemi içim acıyor / sular saklıyorum içine”** (s. 31) Onca yıla ve anılara sığdırılanlar ya da sığmadan günümüze taşanlar, kumdan kalemler gibi yıkılıyor. Zamansız, yersiz, kimsesiz, yarınsız kalıyor.

Çocukluğunu maviye boyuyor, **“mintanı mavi desenli çocuk / sislerini arala düşlerimin”** (s. 38). Gri sislerin gölgesinden kaçmak isteyen bir çocuk. **“usulca yaslanır mavi dağlarım kucağına annemin”**(s. 42). Mavinin sonsuzluğuna sığınır, huzuruna bir bakıma. Tıpkı annenin kolları gibi, kucağı gibidir mavi şairin dizelerinde. Sıcaktır, şefkattir, huzura kaçıştır. Mavi rengi sık kullanan şair derin duyguların ifadesi ve dinginliğin renkli temsilcisi olduğunu, bir kez daha bize hatırlatıyor. Mavi renk Halim Yazıcı’yı mutlulukla bütünleştiriyor.

Hayatı şiirlerde yaratıyoruz bazen, bazen de şiirleri hayattan alıyoruz. Yazıcı, bizlere hayatını doyumsuz şiirleri eşliğinde sunuyor. Şiirler her okurun dünyasında farklı yerler buluyor kendine. Bir kargaşadan çıkan dingin bir yaşam yolculuğu kitabın bütünü. Somut anlatımlar, etkili mecazlarla buluştukça kalıcı izler bırakıyor.

Okuru kendi dünyasına sürükleyen anlatımla kitabının önünde durdurmuş ve o dizelerin varlığını hediye etmiş.

Sayfalar gün ışığıyla buluştukça eskiyor geçmişi yenileyerek, verdiği hazla.

¹ Yazıcı, Halim, “Deliceler Aşkına”, Digraf Yayıncılık, İstanbul 2008.